

TANAH WAKAF ANAK CUCU DI LIMBONG KAPAL: *Satu Tinjauan Awal*

Muhammad Hamizan Bin Ab Hamid

Akademi Pengajian Islam Kontemporari (ACIS) Universiti Teknologi MARA,
40450 Shah Alam, Malaysia
Email: rijalalfateh90@gmail.com

Mohd Afandi Bin Mat Rani

Akademi Pengajian Islam Kontemporari (ACIS) Universiti Teknologi MARA,
40450 Shah Alam, Malaysia
Email: mohdafandi@uitm.edu.my

Abstrak

Wakaf Anak Cucu merupakan satu transaksi kebartaan yang unik dalam Islam. Ia tidak hanya dilihat sebagai satu bentuk pengabdian diri kepada Allah bahkan tanggungjawab sosial kepada masyarakat. Wakaf Anak Cucu memiliki nilai sosio ekonomi yang tinggi bagi membangunkan masyarakat. Kertas kerja ini akan membincangkan tentang pembangunan wakaf Anak Cucu di Kedah. Kertas kerja ini meliputi persoalan tentang pembangunan tanah wakaf Anak Cucu dan potensi pembangunan wakaf Anak Cucu serta manfaat pembangunan wakaf Anak Cucu. Kajian ini menggunakan dua kaedah utama iaitu kajian kepustakaan bagi mengumpul maklumat berkaitan wakaf dan kajian lapangan yang melibatkan aktiviti temu bual dengan informan penting bagi mendapatkan maklumat primer daripada mereka yang terlibat dengan pembangunan wakaf Anak Cucu. Kajian mendapati bahawa wakaf Anak Cucu mempunyai keistimewaan tersendiri dalam memastikan kelangsungan manfaat kepada ahli keluarga. Pembangunan wakaf Anak Cucu yang baik dapat memastikan harta dibangunkan dan manfaat darinya terus berkembang untuk kebaikan masyarakat.

Kata Kunci: *Wakaf, Wakaf Anak Cucu, Pembangunan*

Abstract:

Wakaf for grandchildren is a unique property transaction in Islam. It is not only seen as a form of devotion to God but also a social responsibility to society. Wakaf for grandchildren has a high socio-economic value for developing society. This paper will discuss the development of the endowment of Anak Cucu in Kedah. This paper covers questions about the development of grandchildren wakaf land and the potential of grandchildren wakaf development as well as the benefits of Anak Cucu wakaf development. This study uses two main methods, namely library research to collect information related to wakaf and field study involving interview activities with important informants to obtain primary information from those involved in the development of wakaf for grandchildren. The study found that wakaf for grandchildren has its own specialty in ensuring the continuity of benefits to family members. The development of a good endowment of Anak Cucu can ensure that property is developed and the benefits from it continue to grow for the good of the community

Keywords: *waqaf, waqaf for grandchildren, development*

PENDAHULUAN

Wakaf Anak Cucu dapat diinterpretasi dengan pelbagai konsep terminologi. Antaranya termasuklah wakaf 'ala Aulad, wakaf Keluarga, wakaf Zhurri, wakaf Individu, wakaf Anak Cucu dan wakaf Ahli. Di negeri Kedah tafsiran bagi wakaf kepada keluarga ini lebih dikenali sebagai wakaf Anak Cucu. Wakaf Anak Cucu adalah

bentuk perwakafan yang ditentukan bagi manfaat dan benefisiari kepada ahli keluarga pewakaf atau keturunannya. Bentuk perwakafan yang bermula untuk manfaat diri pewakaf sendiri seterusnya kepada ahli keluarga pewakaf. Seterusnya wakaf Anak Cucu juga boleh dimanfaatkan kepada kaum kerabat bertujuan bagi memelihara kebajikan dan mengukuhkan persaudaraan dalam kalangan mereka (Pascale Ghazaleh, 2011).

Pengamalan wakaf Anak Cucu ini adalah tertakluk kepada lafaz wakaf sama ada ahli keluarga atau lebih dan kaum kerabat pewakaf sendiri. Dengan lafaz yang telah dikhaskan, harta wakaf telah menjadi hak orang yang disebutkan di dalam lafaz tersebut (al-Mughniyyah, 1964). Dalam konteks ini, harta wakaf Anak Cucu dan segala manfaat daripada harta tersebut tidak boleh digunakan untuk tujuan lain seperti yang telah ditetapkan oleh pewakaf. Bagi mazhab Imamiyah, wakaf Anak Cucu ini adalah termasuk di dalam kategori wakaf khas. Hal ini kerana pada kebiasaannya wakaf ini diserahkan kepada ahli keluarga pewakaf yang terdekat seperti anak cucu pewakaf atau waris yang telah ditetapkan oleh pewakaf dengan tujuan untuk memelihara kesejahteraan ahli keluarga itu sendiri (al-Mughniyyah, 1964).

Wakaf Anak Cucu adalah medium transaksi harta atau manfaat yang diwakafkan oleh pewakaf kepada penerima wakaf. Manfaat wakaf Anak Cucu diberikan sama ada berbentuk tanah, rumah, hasil tanaman dan sebagainya berbentuk kekal diberikan kepada seseorang atau lebih seorang daripada keturunan pewakaf. Pengamalan wakaf Anak Cucu ini dilaksanakan bagi memelihara keluarga dan keturunan tersebut daripada ditimpa kesusahan dan kemiskinan serta memelihara kebajikan ahli keluarga (Farhana, 2018). Wakaf Anak Cucu telah dilaksanakan sejak zaman Rasulullah saw, para sahabat dan seterusnya pemerintahan Islam. Antara wakaf Anak Cucu yang masih wujud dan kekal manfaatnya kepada ahli keluarga sehingga kini termasuklah wakaf Saidina Umar di Khaibar untuk keturunannya, begitu juga wakaf Saidina Uthman (Ṣaḥīḥ al-Bukhāry, Terjemahan Hadis, Cet. 6, Jld. III, Bab al-Mal, 2005:95).

Begitu juga para sahabat r.a yang lain termasuklah Saidina Abu Bakar, Saad Bin Abi Waqas, Imam As-Shafie dan lain-lain juga turut mewakafkan harta berupa rumah dan tanah kepada ahli keluarga serta keturunan mereka. Rasulullah S.A.W juga turut menyarankan agar mengutamakan sedekah kepada ahli keluarga atau kerabat di bawah tanggungan yang memerlukan bantuan. Sabda Rasulullah SAW bermaksud: “Dinar (wang) yang engkau infakkan di jalan Allah, dinar yang engkau infakkan untuk membebaskan hamba abdi, dinar yang engkau

sedekahkan kepada orang miskin, dinar yang engkau nafkahkan kepada keluargamu, pahala yang paling besar adalah dinar yang engkau nafkahkan untuk keluargamu”. (Muslim, t.t, 995). Saranan ini menunjukkan galakkan yang besar untuk berwakaf dan bersedekah kepada ahli keluarga.

Takrif Wakaf Ahli

Wakaf Ahli terdiri daripada dua gabungan perkataan wakaf dan ahli. Dalam kitab fiqh, wakaf adalah merupakan kata terbitan daripada kalimah waqafa, yaqifu, waqfan atau al-waqf yang membawa maksud berdiri atau berhenti (Ibn Manzur, 1994). Perkataan lain yang sama erti wakaf ialah kalimah al-habs yang bermaksud menahan dan al-man’u bermaksud menegah (Ibrahim, 1960). Perkara ini juga disokong oleh imam Nawawi yang mengatakan bahawa perkataan *al-waqf*, *al-tabbis* dan *al-tasbil* mempunyai makna yang sama (al-Nawawi, 2008).

Manakala menurut Kamus Dewan Bahasa Edisi Keempat (2010), perkataan wakaf membawa maksud sesuatu yang diberikan untuk kegunaan orang ramai atau bagi keperluan yang berkaitan dengan agama Islam (Kamus Dewan, 2010). Sehubungan itu, perkataan wakaf dikaitkan dengan harta seperti tanah, binatang dan pertanian memberikan makna pembekuan hak milik bagi tujuan atau faedah tertentu (Ibn Manzur, 1994).

Wakaf Ahli ialah wakaf yang ditujukan manfaatnya kepada ahli atau keluarga pewakaf seperti cucu dan sebagainya (Siti Mashitoh, 2007). Wakaf Ahli merupakan wakaf yang diperuntukkan bagi kepentingan dan jaminan sosial terutamanya dalam kalangan keluarga atau kaum kerabat sendiri. Wakaf Ahli ini adalah dibenarkan di dalam perspektif Islam. Wakaf Ahli adalah wakaf yang membawa kesan yang amat positif terutamanya kepada pemberi wakaf (wakif).

Menurut Monzer Khaf (2000), wakaf Ahli merujuk kepada mewakafkan harta dan juga hasil daripada harta tersebut oleh pewakaf untuk dimanfaatkan oleh ahli keluarga atau waris sahaja. Pemberi wakaf tersebut bukan sahaja mengekalkan harta tersebut untuk manfaat sendiri bahkan memperoleh dua kebaikan iaitu kebaikan dari amal ibadah wakafnya dan mampu

mempereratkan hubungan silaturahmi dengan keluarga yang diberi harta wakaf tersebut.

Adapun secara obyektif, tujuan dari kajian ini adalah untuk: 1). Mengkaji pembangunan wakaf Anak Cucu di Limbong Kapal, Alor Star; 2). Mengenal pasti potensi pembangunan wakaf Anak Cucu; dan 3). Mengenal pasti manfaat pembangunan wakaf Anak Cucu.

Keputusan Kajian

Kajian ini penting bagi menjelaskan pembangunan wakaf Anak Cucu di Limbong Kapal, Alor Star. Menerusi kajian ini, potensi wakaf Anak Cucu dapat dikenalpasti bagi menggalakkan supaya umat Islam berwakaf. Kajian ini juga dapat memberikan idea tentang pembangunan wakaf Anak Cucu di negeri Kedah. Dengan yang demikian, hal ini akan memudahkan pihak pewakaf dan Majlis Agama Islam negeri Kedah (MAIK) untuk membuat perancangan yang realistik, sesuai dengan keadaan dan keperluan semasa. Data yang diperolehi daripada kajian ini bukan sahaja boleh digunakan untuk tujuan pembangunan harta wakaf Anak Cucu, bahkan dapat membantu membangunkan modal insan yang menjadi penggerak kepada institusi wakaf. Dengan kata lain, kajian ini diharapkan dapat membantu pihak pewakaf dan MAIK untuk meningkatkan keupayaan

pembangunan wakaf Anak Cucu yang lebih komprehensif.

Secara metodologis, kajian ini merupakan kajian kualitatif, yaitu menumpukan kepada proses pengumpulan data yang berbentuk fakta kes sebagai kumpulan maklumat yang akan dianalisis bagi mencapai tajuk perbincangan kertas kerja. Clarke (2000) kajian kualitatif digunakan bagi mencapai tahap pemahaman terhadap informan yang lebih baik dan meningkatkan kualiti dapatan kajian. Pengumpulan data kajian melalui kaedah temu bual, dokumentasi dan pemerhatian. Data-data yang dikaji termasuklah data mengenai aspek pengurusan, prosedur pentadbiran, perkembangan dan pengurusan hasil manfaat dalam pembangunan wakaf khas anak cucu di Limbong Kapal, Alor Star.

Kajian ini menggunakan kaedah temubual untuk mendapatkan data. Kaedah temubual yang dijalankan adalah berbentuk separa berstruktur iaitu gabungan temubual yang dirancang awal dan temubual tambahan bersama responden. Informan untuk kajian ini adalah tertumpu kepada pengurus bahagian pengurusan dan pembangunan tanah wakaf termasuklah tanah wakaf Anak Cucu di Majlis Agama Islam Kedah (MAIK). Informan yang terlibat ialah:

Tabel 1:
Senarai Informan

NO	INFORMAN	JAWATAN
1.	Syeikh Fakhurrizi Bin Yub, Bck.	Ketua Bahagian Wakaf (Kini)
2.	Syeikh Ahmad Zaki Bin Haji Ghazali	Baitul Mal (Kini)
3.	Ustazah Nor Hairani Binti Saad	Penolong Pegawai Hal Ehwal Islam (Wakaf)
4.	Muhammad Fairus Bin Abd Rahim	Ketua Bahagian Pembangunan Hartanah

Selain itu, maklumat wakaf di Majlis Agama Islam Negeri Kedah (MAIK), buku, artikel jurnal dan kertas persidangan yang berkaitan dengan wakaf Anak Cucu dirujuk bagi mendapatkan maklumat berkaitan wakaf Anak Cucu. Kaedah analisa data yang akan digunakan adalah analisa kandungan. Pengkaji akan menganalisa maklumat secara tekstual dan mengenal butirannya secara sistematik mengikut tema tertentu.

Pembangunan Wakaf Di Malaysia

Kedatangan Islam di Tanah Melayu memberikan kesan terhadap perkembangan

wakaf. Amalan wakaf pada peringkat awal kebanyakannya dalam bentuk amalan persendirian. Menurut Siti Halimah et al., (2013) menjelaskan bahawa tidak terdapat sebarang undang-undang atau peraturan yang mengawalinya. Amalan persendirian wakaf secara umumnya tertumpu kepada kebajikan orang ramai termasuklah surau dan masjid, tanah perkuburan, rumah anak yatim dan tempat pengajian agama seperti madrasah dan pondok. Pada peringkat awalnya, pengurusan wakaf diserahkan kepada pemimpin masyarakat seperti imam, guru agama yang berwibawa dan orang yang terkenal untuk menguruskan wakaf.

Menurut Siti Zalikah (2008) menjelaskan bahawa selepas tahun 1950an, apabila negeri-negeri di Tanah Melayu mempunyai Enakmen Pentadbiran Hal Elwal Agama Islam, maka terdapat beberapa peruntukan mengenai wakaf di dalamnya. Dalam tahun 1980an, terdapat syarat peletakhakan yang diperuntukkan oleh undang-undang. Oleh itu, pentadbiran wakaf Islam berada di bawah kuasa kerajaan negeri bukannya kerajaan Persekutuan. Negeri Selangor merupakan negeri pertama meluluskan Enakmen Wakaf No.7 tahun 1999. Kemudian diikuti oleh negeri Melaka dan Negeri Sembilan.

Dalam konteks ini, pembangunan wakaf di negeri Kedah dikendalikan oleh Majlis Agama Islam Kedah (MAIK) berdasarkan enakmen yang telah diperuntukkan di bawah Undang-undang Pentadbiran Agama Islam (No. 9) tahun 1962. Dalam hal ini, undang-undang tersebut telah memperuntukkan bahawa harta-harta wakaf di Negeri Kedah terserah milik dan terletak hak kepada Majlis Agama Islam Negeri Kedah Darul Aman (MAIK) sebagai Pemegang Amanah Tunggal harta wakaf sama ada harta wakaf tersebut berbentuk wakaf am ataupun wakaf khas.

Seterusnya, pada tahun 2008 kerajaan Negeri Kedah telah meluluskan Enakmen Pentadbiran Undang-undang Islam (Kedah Darul Aman) 2008 bagi menggantikan Enakmen Pentadbiran Agama Islam Negeri Kedah No. 9 tahun 1962 bagi tujuan menambahbaikkan dan penyeragaman undang-undang Islam di antara negeri-negeri di Malaysia.

Seksyen 52. Majlis menjadi pemegang amanah tunggal wakaf, nazr dan amanah

Walau apapun apa-apa peruntukan yang berlawanan yang terkandung dalam mana-mana surat cara atau perisytiharan yang mewujudkan, mengawal, atau menyentuh perkara itu, Majlis hendaklah menjadi pemegang amanah yang tunggal: (a) semua wakaf, sama ada wakaf 'am atau wakaf khas; (b) semua nazr 'am; dan (c) segala jenis amanah yang mewujudkan apa-apa amanah khairat bagi menyokong dan memajukan Agama Islam atau bagi faedah orang-orang Islam mengikut Hukum Syarak.

Seksyen 53. Peletakan harta wakaf, nazr dan amanah pada Majlis

Semua harta yang tertakluk kepada seksyen 52 hendaklah tanpa apa-apa pindah hak, serah hak atau pindah hakmilik, dan, dalam hal harta tak alih sebaik sahaja didaftarkan di bawah undang-undang bertulis yang berhubung dengan tanah, terletak hak pada Majlis, bagi maksud wakaf, nazr 'am atau amanah yang menyentuh harta itu.

Ahli Waris Berhak Menerima Wakaf (Mawquf 'Alayh)

Mawquf 'alayh iaitu orang yang berhak untuk memanfaatkan harta wakaf, sama ada mereka itu terdiri daripada orang Islam atau orang kafir, pemilik harta atau bukan pemilik, atau orang yang tidak memiliki harta tetapi mendapat hak manfaat sahaja. Antara syarat-syarat pihak yang diwakafkan ialah pihak yang menerima serahan wakaf itu hendaklah orang yang berkelayakan untuk menerimanya (al-Zuhayli, 1987).

Para ulama' bersepakat bahawa orang yang hendak diserahkan harta wakaf mestilah orang yang berkelayakan menerimanya. Pewakafan boleh dibuat kepada anak-anak, kaum keluarga dan lain-lain. Malah menurut jumhur fuqaha' wakaf tersebut boleh diberikan sama ada kepada keluarga pewakaf itu sendiri atau kepada keluarga orang lain. Sebahagian besar fuqaha' berpendapat mewakafkan harta kepada kaum keluarga terdekat yang fakir dan miskin adalah lebih diutamakan (Sayyid Sabiq, 1971).

Berkenaan dengan pewakafan kepada orang yang kaya, menurut pandangan ulama' mazhab Syafie dan Maliki ia adalah diharuskan. Ini kerana amalan sedekah adalah diharuskan kepada mereka dalam perkara bukan maksiat. Wakaf adalah bersifat untuk dimiliki dan orang kaya juga termasuk dalam golongan orang yang layak memiliki. Keharusan wakaf mengikut pandangan mazhab ini adalah berdasarkan kerana wakaf bukan hanya ditentukan kepada orang miskin sahaja, bahkan orang kaya dan orang miskin adalah sama taraf untuk mendapat hak pewakafan (al-Zuhayli, 1987).

Pembangunan Tanah Wakaf Khas Anak Cucu

Pembangunan tanah wakaf Anak Cucu di negeri Kedah adalah dibawah tanggungjawab Majlis Agama Islam Kedah (MAIK) sebagai

pemegang amanah tunggal wakaf. Majlis Agama Islam Kedah (MAIK) diberikan tanggungjawab untuk menguruskan tanah wakaf Anak Cucu bagi pewakaf yang meniatkan wakafnya untuk sesuatu tujuan khas kepada Anak Cucu. Sehubungan itu, MAIK juga diamanahkan bagi mentadbir dan menguruskan semua jenis termasuklah wakaf khas Anak Cucu bagi tujuan menjaga kebajikan sesama ahli keluarga dan manfaat bagi masyarakat ummnya. Begitu juga, MAIK bertanggungjawab sepenuhnya terhadap agihan yang perlu diberikan terutamanya kepada ahli waris bagi memperolehi manfaat bersama.

Tanah wakaf Anak Cucu di Limbong Kapal, Alor Star Kedah bermula daripada seorang pewakaf iaitu Che Mohammad Ariffin Bin Mohd Arshad. Beliau telah mewakafkan tanahnya yang berlot 319 sebagai tanah wakaf Anak Cucu pada Mac 1918 M bersamaan 20 Jamadil Awal 1336 H. Tanah ini telah didaftarkan di atas nama Majlis Agama Islam Kedah (MAIK) dan Geran 34898 Mukim Kota Star. Keseluruhan tanah tersebut berkeluasan 1.4307 Hektar dengan syarat kampung. Menurut Tuan Syeikh Fakhurrrazi Bin Yub, Ketua Bahagian Wakaf di MAIK menjelaskan bahawa kedudukan tanah wakaf Khas Anak Cucu di Limbong Kapal amat berpotensi dengan pembangunan menggunakan instrumen wakaf (Temu Bual Tuan Syeikh Fakhurrrazi Bin Yub pada 7 Feb 2020, jam 10.00 pagi).

Antara cadangan pembangunan yang dikemukakan termasuklah perancangan projek pembinaan kedai pejabat di Lot 319 Limbong Kapal. Pihak MAIK telah menerima peruntukan Rancangan Malaysia Ke-9 (RMK-9) melalui Jabatan Wakaf, Zakat dan Haji (JAWHAR), Jabatan Perdana Menteri. Anggaran peruntukan bagi pembinaan kedai pejabat 3 tingkat adalah RM10 juta. Susulan daripada dana yang diberikan tersebut, pihak MAIK telah mengambil tindakan segera dengan melantik syarikat Jelapang Bayu Enterprise. Pihak syarikat Jelapang Bayu Enterprise telah menjadi perunding untuk melaksanakan permohonan merancang kepada pihak PBT.

Seterusnya, pembangunan tanah wakaf khas Anak Cucu ini terus diperluaskan lagi. Antaranya apabila terdapat cadangan pembangunan tanah wakaf negeri Kedah di bawah peruntukan

Rancangan Malaysia Ke-10 (RMK-10) melalui JAWHAR. Dalam hal ini, penambahan peruntukan bagi projek pembangunan wakaf di Limbong kapal berjumlah RM25 juta. Pihak pemaju telah mencadangkan 1 unit tapak hotel 10 tingkat dan 23 unit kedai pejabat di atas Lot 319 Seksyen 32 Bandar Alor Star, Daerah Kota Star, Kedah Darul Aman. Laporan Cadangan Pemajuan (LCP) dikemukakan dibawah peruntukkan Seksyen 21A (1) Akta Perancangan Bandar dan Desa (Pindaan) 1995 (Akta A933). Permohonan kebenaran merancang ini adalah memenuhi kehendak Majlis Bandaraya Alor Star (MBAS) Kedah Darul Aman selaku Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) bagi tujuan kebenaran merancang pembangunan.

Permohonan kebenaran merancang pembangunan ini melibatkan Lot 319, Seksyen 32, Bandar Alor Star, Daerah Kota Star, Kedah Darul Aman. Bagi cadangan projek pelaksanaan pembangunan perniagaan dan tapak hotel membabitkan keluasan keseluruhan tapak seluas 3.56 ekar. Perancangan pembangunan ini sangat penting bagi pertumbuhan ekonomi yang semakin pesat di Bandaraya Alor Star. Begitu juga, pertambahan populasi penduduk yang semakin padat, membuka ruang dalam sektor perniagaan, perkhidmatan pelancongan dan penginapan. Oleh itu, perancangan pembangunan perniagaan ini menawarkan kepada penduduk Bandaraya Alor Star sebanyak 23 unit kedai pejabat.

Sehubungan itu, cadangan 1 tapak hotel 10 tingkat adalah merupakan perancangan jangka masa panjang yang baik di dalam meningkatkan tahap perkhidmatan pelancongan dan penginapan di bandaraya ini. Perancangan pembangunan perniagaan dan perhotelan mampu merancakkan lagi pertumbuhan pembangunan dan memberi kesan yang positif dalam pertumbuhan ekonomi. Dalam hal ini, cadangan pembangunan di atas tanah wakaf khas Anak Cucu milik Tetuan MAIK amat baik terutamanya memenuhi keperluan kepesatan pembangunan di kawasan tersebut. Perancangan yang dilaksanakan di Limbong Kapal adalah sejajar dengan matlamat Draf Rancangan Tempatan Alor Star iaitu meningkatkan taraf ekonomi penduduk dan menjamin keselesaan melalui pembangunan

infrastruktur, perumahan, perniagaan, perindustrian, pendidikan dan sebagainya.

Potensi Pembangunan Wakaf Anak Cucu

Konsep pembangunan wakaf Anak Cucu adalah untuk mewujudkan sebuah cadangan pembangunan projek perniagaan yang efektif dan komprehensif serta mengambilkira dasar kerajaan negeri, piawaian dan kehendak perancangan di dalam merancang dan mereka bentuk pembangunan ini. Sehubungan itu, pemabngunan wakaf Anak Cucu direalisasikan bagi memastikan proses perbandaran dirancang dan dilaksanakan dengan sistematik bagi meningkatkan kualiti kehidupan semasa dan merangsang ekonomi (Laporan Cadangan Pemajuan Pembangunan Wakaf, Negeri Kedah 2009).

Pembangunan wakaf Anak Cucu, Limbong Kapal mempunyai potensi besar sekiranya dilaksanakan dengan holistik. Dalam hal ini, berdasarkan penelitian bahan dokumen, fail wakaf dan temubual yang dijalankan mendapati bahawa lokasi Limbong Kapal boleh menghubungkan ke kawasan komersial sekitar dan pusat bandaraya. Lokasi tapak yang strategik iaitu ditengah-tengah bandaraya Alor Star merupakan aset penting untuk dibangunkan sebagai kawasan komersial bagi memberikan

pulangan yang baik khususnya kepada pihak pewakaf, ahli waris, MAIK dan masyarakat Islam umumnya. Sehubungan itu, lokasi yang strategik ini juga dapat memberikan pembangunan komersial yang selesa kepda penduduk setempat dan sekitarnya kerana mempunyai aksesibiliti yang efektif (Temu Bual Tuan Syeikh Fakhurrrazi Bin Yub pada 7 Feb 2020, jam 10.00 pagi).

Selain itu, pembangunan wakaf Anak Cucu juga dapat menyokong pembangunan ekonomi di dalam sektor pelancongan di negeri Kedah. Hal ini kerana, cadangan pembinaan tapak hotel mampu memberikan perkhidmatan penginapan yang ideal dan ekonomik kepada pelancong. Cadangan tapak hotel ini di kawasan Limbong Kapal ini adalah selaras dengan dasar Rancangan Struktur Negeri Kedah 2000-2020 iaitu memastikan penyediaan aktiviti perdagangan dan perkhidmatan selaras denagn hierarki dan fungsi pusat penempatan untuk menggalakkan pertumbuhan ekonomi dan meningkatkan tahap perkhidmatan pelancong di daerah ini (Temu Bual Tuan Syeikh Fakhurrrazi Bin Yub pada 7 Feb 2020, jam 10.00 pagi).

Dalam konteks ini, komponen pembangunan yang dicadangkan bagi pembangunan Anak Cucu di Limbong Kapal, Alor Star, Kedah Darul Aman iaitu 1 unit tapak hotel 10 tingkat dan 23 unit kedai pejabat adalah seperti berikut:

Tabel 2
 Cadangan Pecahan Gunatanah

No.	Kompenan Guna Tanah	Bil.Unit	Luas (Ekar)	% Ekar
1.	Perniagaan			
2.	Tapak Hotel	1	0.44	12.36
3.	Kedai Pejabat	23	0.96	26.97
4.	Jumlah Perniagaan	24	1.40	39.33
5.	Infrastruktur & Utiliti			
6.	Simpanan Parit 5 Kaki	(1)	0.07	1.97
7.	Simpanan Jalan & Lorong	-	2.09	58.71
8.	Jumlah Perniagaan	-	2.16	60.67
	Jumlah Keseluruhan	24	3.56	100.00

Komponen gunatanah tapak hotel adalah merupakan pembinaan sebuah hotel bangunan 10 tingkat. Hotel ini menawarkan perkhidmatan penginapan sebanyak 80 bilik tidur dan dilengkapi dengan kemudahan lif untuk kakitangan dan pelanggan. Keluasan bagi tapak hotel yang

dicadangkan adalah 0.44 ekar iaitu 12.36 peratus daripada keseluruhan tapak pembangunan. Walaubagaimanapun, pihak MAIK perlu mendapatkan kelulusan ubah syarat tanah daripada syarat pertanian kepada tapak hotel (perniagaan) terlebih dahulu. Kelulusan

pertukaran ubah syarat amat penting kerana tapak hotel ini telah dizonkan sebagai kawasan komersial.

Sehubungan itu, gunatanah bagi komponen perniagaan yang dicadangkan bagi projek pembangunan wakaf Anak Cucu adalah 23 unit kedai pejabat yang melibatkan kawasan pembangunan seluas 0.96 ekar iaitu 26.97 peratus daripada keluasan keseluruhan tapak pembangunan. Projek pembangunan kedai pejabat ini merupakan fasa pembangunan pertama dan pemangkin kepada kemajuan pembangunan hotel bangunan 10 tingkat fasa 2. Oleh itu, kejayaan pelaksanaan projek ini adalah bergantung dengan pembinaan 23 unit kedai pejabat ini terlebih dahulu.

Selain itu, projek pembangunan komersial ini juga menyediakan simpanan parit berukuran 5 kaki di sepanjang bahagian sempadan Utara tapak pembangunan bagi menaiktaraf longkang konkrit sedia ada di pembangunan bersebelahan tapak hotel. Dengan tersedianya, rezab simpanan parit ini menjadikan projek pembangunan komersial ini dilengkapi dengan kemudahan sistem saliran dan perparitan yang bersistematik. Sistem aksesibiliti yang sempurna merupakan satu kemudahan yang perlu diberi perhatian di dalam sesebuah pembangunan terutamanya dalam sektor kawasan komersial. Kesempurnaan aksesibiliti jalan sebagai laluan akses keluar dan masuk amat penting dalam sesuatu perancangan pembangunan. Keadaan ini dapat memastikan sistem jaringan jalan yang mudah serta menjamin keselamatan pengguna jalan di kawasan pembangunan baharu.

Dalam hal ini, cadangan jalan 50 kaki yang bercantum dengan simpanan jalan sedia ada penempatan bersebelahan disediakan. Begitu juga, jalan susur 50 kaki juga disediakan, lorong sisi serta lorong belakang 30 kaki merangkumi keluasan seluas 2.09 ekar iaitu 58.71 peratus daripada keseluruhan tapak pembangunan komersial. Sistem jalan raya yang baik dan teratur adalah diperlukan untuk kemudahan bergerak dan keselamatan pelanggan.

Manfaat Pembangunan Wakaf Anak Cucu

Secara keseluruhannya, pembangunan tanah wakaf Anak Cucu di bawah Peruntukan RMK-9 memberikan banyak manfaat terutamanya kepada

pihak Majlis Bandaraya Alor Star, Majlis Agama Islam Kedah dan penduduk setempat dan sekitarnya.

Pihak Majlis Bandaraya Alor Star (MBAS) Kedah:

1. Meningkatkan jumlah pendapatan pihak Majlis Bandaraya Alor Star (MBAS) Kedah Darul Aman melalui pelbagai bayaran pemprosesan permohonan kebenaran merancang dan bayaran *fee* tertentu.
2. Kelulusan proses kebenaran merancang ini memberikan kesan kepada peningkatan pertumbuhan ekonomi (GDP) kepada Negeri Kedah Darul Aman.
3. Menaikkan imej Negeri Kedah dan Daerah Kota Star sebagai bandaraya yang menarik dan membangun seterusnya menjadikan matlamat Pelan tindakan “Kedah Sejahtera” tercapai.

Pihak Majlis Agama Islam Kedah (MAIK)

1. Memberi pulangan keuntungan kepada pihak MAIK membangunkan wakaf Anak Cucu dan pemilik bangunan (JAWHAR) dalam jangka masa panjang dalam bidang hartanah dan menjadi penyumbang kepada aspirasi pembangunan Negeri Kedah.
2. Menunjukkan keprihatinan pihak MAIK dalam menyediakan kawasan perniagaan yang lebih selesa di Daerah Kota Star yang semakin membangun.
3. Membangunkan tanah wakaf mengikut peruntukan RMK-9 dengan kegunaan tanah wakaf Anak Cucu dengan diubah status pemilikan tanah kawasan pertanian kepada kegunaan komersial mengikut zon yang telah dicadangkan. Perubahan status pertanian kepada komersial merupakan bentuk alternatif yang lebih produktif untuk diusahakan sebagai satu lagi kawasan perniagaan yang baru.

Penduduk setempat dan sekitarnya

1. Mendapat kawasan perniagaan yang selesa dan terancang dengan pelbagai kemudahan dan infrastruktur yang serba lengkap.
2. Kemudahan sedia ada seperti jalan raya dan infrastruktur di kawasan sekitarnya dapat ditingkatkan tarafnya sejajar dengan

pembangunan wakaf Anak cucu di Limbong kapal, Alor Star, Kedah.

Kesimpulan

Wakaf Anak Cucu adalah harta yang diwakafkan oleh pewakaf kepada ahli keluarga dan kaum kerabatnya bagi tujuan kebajikan. Institusi wakaf yang dipelopori suatu masa dahulu bermula daripada zaman sahabat dan generasi seterusnya telah mendapat bekalan semangat dan aspirasi untuk membangunkan insitituti wakaf. Di Malaysia, cadangan pembangunan wakaf Anak Cucu di Limbong Kapal merupakan alternatif yang signifikan bagi membangunkan kembali tanah wakaf dalam medium berlainan. Kajian ini penting untuk dijalankan bagi menganalisis mengenai pembangunan wakaf Anak Cucu berdasarkan keadaan semasa di Malaysia. Begitu juga, kajian ini penting bagi melihat potensi pelaksanaan pembangunan wakaf Anak Cucu yang dibangunkan di Negeri Kedah. Melalui kajian yang dilakukan ini dapat memberi kefahaman kepada ahli keluarga dan masyarakat mengenai pembangunan wakaf Anak Cucu yang holistik. Oleh itu, pendekatan pembangunan wakaf Anak Cucu perlu dibuat penelitian terutamanya dalam aspek pembangunan, pelaksanaan dan seterusnya mewujudkan sebuah model wakaf Anak Cucu.

DAFTAR PUSTAKA

- Al-Mughniyyah, Muhammad Jawad. (1964). *Ahwal al-Shakhsiyyah*. Beirut: Dar al-Ma'rifah.
- Al-Nawawi, Abu Zakaria Mahyuddin. (2008). *al-Majmu' Syarh al-Muhazzab*. Jil. 16. Jeddah: Maktabah al-Irshad.
- Clarke, S. R. P. (2000). Researching Enterprise Bargaining: A Qualitative Approach. *Journal Education research and perspectives*, 27(1), 1.
- Enakmen Pentadbiran Undang-undang Islam Kedah Darul Aman 2008.
- Fail Bahagian Wakaf Majlis Agama Islam Negeri Kedah 2020.
- Farhana Mohamad Suhaimi. (2018). Wakaf Ahli: Peruntukan Undang-Undang Dan Pelaksanaannya Di Malaysia. *Malaysian Journal of Syariah and law*, Vol. 8, No. 1, Special Edition.
- Ibn Manzur, Abu Fadl Jamal al-Din Muhammad ibn Mukarram. (1994). *Lisan al-'Arab*. Jid. 9 & 12. Beirut: Dar Sadir.
- Ibrahim Anis. (1960). *Al-Mu'jam Al-Wasit*. Jil. 2. Mesir: Maktabah Misr Sharikah Musahamah Misriyyah.
- Kamus Dewan. (2010), Edisi Ke-4, Kuala Lumpur: Dewan Bahasa & Pustaka.
- Laporan Cadangan Pemajuan Pembangunan Wakaf, Negeri Kedah 2009.
- Monzer Kahf. (2000). *Al-waqf al-islami: tatawuruh, idaratuh, tanmiyatuh*. Damsyik: Dar al-Fikr.
- Muslim, Abū al-Ḥusīn Muslim al-Ḥujjāj al-Qushāirī al-Nisāburī (t.w 261H), *Ṣaḥīḥ Muslim*, Bayrūt: Dār Ihyā' al-Thurāth al-'Arabī."
- Pascale Ghazaleh. (2011). *Held In Trust: Waqf In The Islamic World*. Cairo: The American University in Cairo Press.
- Sayid Sabiq (1971), *Fiqh al-Sunnah*, cet.1, Beirut Dar al-Kuttab al-Arabi
- Sahih al-Bukhary. 2005. *Terjemahan Hadis*, Cet. 6, Jld. III, Bab al-Mal, Kuala Lumpur Klang Book Centre.
- Siti Halimah Putung et.al., (2013). *Amalan Wakaf Di Sabah: Satu Tinjauan Awal*. Proceedings_ International Conference Islam Borneo VI, 18-19 September 2013
- Siti Mashitoh Mahamood. (2007). *Pembentukan Dana Wakaf Menurut Perspektif Syariah Dan Undang-Undang Serta Aplikasinya Di Malaysia*. *Jurnal Syariah*, 15(2), 61-83.
- Siti Zalikah Md. Nor. 2008. *Pengurusan Wakaf Negeri-negeri di Malaysia*, Dlm. *Konvensyen Kebangsaan Pengurusan Harta Pusaka, Wasiat dan wakaf*, Bangi: UKM.
- Wahbah al-Zuhayli (1987), *al-Wasaya wa al-Anqaf fi Fiqh al-Islami*, cet.1. Damsyiq: Dar al-Fikr.

Temubual

- Tuan Syeikh Fakhurrrazi Bin Yub, (Ketua Bahagian Wakaf), Majlis Agama Islam Kedah (MAIK), 7 Feb 2020, jam 10.00 pagi.
- Tuan Syeikh Ahmad Zaki Bin Haji Ghazali, (Baitul Mal MAIK), Majlis Agama Islam Kedah (MAIK), 7 Feb 2020, jam 10.00 pagi.
- Ustazah Nor Hairani Binti Saad, (Penolong Pegawai Hal Ehwal Islam Bahagian Wakaf), Majlis Agama Islam Kedah (MAIK), 7 Feb 2020, jam 10.00 pagi.
- Muhammad Fairus Bin Abd Rahim, (Ketua Bahagian Pembangunan Hartanah), Majlis Agama Islam Kedah (MAIK), 7 Feb 2020, jam 10.00 pagi.